

JAARVERSLAG 2023

Na het turbulente jaar 2022, waarin we te maken hadden met Coronamaatregelen en het openen van het Koningshuis voor publiek is 2023 meer een jaar van stabilisatie geweest.

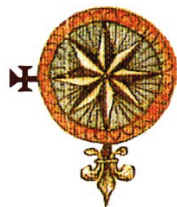
De lopende exposities met onderwerpen o.a. onderwijs, Eilander huizen, Eilander tradities, boeren, walvisvaart, kerken en Vredenhof zijn vaste waarden gebleken. Voor de werken van Jan Loman is een vaste plaats in ons depot gemaakt. De expositie daarvan heeft plaats gemaakt voor de expositie "Wierom yn de tiid". Deze uitgebreide expositie ondersteunde het uitkomen van het boekwerk met die naam. Tevens hebben we in het raamkozijn aan de oostkant een mooie expositie gehad van een 30-tal borduurwerken van portretten van markante overleden eilanders.

In de Dick Kool Filmzaal zijn weer het hele jaar diverse films uit ons filmarchief aan onze bezoekers getoond.

De Algemene Ledenvergadering (ALV) kon op 18 maart gelukkig gewoon weer gehouden worden zoals je het graag wil, namelijk met aanwezigheid van zoveel mogelijk leden. Er hadden zich naast de (kandidaat) bestuursleden 32 leden verzameld in een goed gevulde huiskamer. Aan de hand van een PowerPointpresentatie werden de agenda en vergaderstukken vlot doorgewerkt. De bestuursverkiezingen verliepen positief voor de twee (kandidaat)bestuursleden. Astrid van Bon en Richard van Heijningen traden tot het bestuur toe en er werd afscheid genomen van Els Claessens. Eind augustus heeft Etty van der Veer besloten dat ze na een boeiende pioniersfase weer tijd wilde maken voor andere dingen en is afgetreden uit het bestuur.

Het bestuur is decharge verleend voor het voorgaande verenigingsjaar, (inclusief instemming met de Jaarrekening 2022) en er is ingestemd met de begroting en beleidsplan van 2023.

Na de vergadering werd het jaarboek 2022 gepresenteerd. Namens de familie Folmer nam Maarten de Groot het eerste exemplaar in ontvangst. Complimenten voor de Jaarboekredactie voor het samenstellen van de 19^e editie! (JB 2020: 429 stuks, JB 2021: 305 stuks, JB 2022: 375 stuks). Dat zijn er 70 meer dan vorig jaar, waardoor we bijna quitte gespeeld hebben met kosten versus opbrengsten. Het bestuur en de jaarboekredactie hebben voor het jaarboek van 2023 nog wat kostenbesparende maatregelen genomen, zodat we verwachten dat we bij het jaarboek van 2023 weer helemaal in de zwarte cijfers terechtkomen.

Het **tijdschrift** is dit jaar vier keer verschenen (februari, mei, september, november). Dat het tijdschrift wordt gewaardeerd is op te maken uit het vele aantal losse bestellingen via de webshop of de winkel in het Koningshuis. Er werden dit jaar 118 losse exemplaren verkocht. Er wordt veel kopij aangeboden. Langere artikelen worden over verschillende nummers verdeeld.

Het was ons voornemen om in 2023 ook het **themanummer 2022** te doen uitkomen. Helaas is dat niet gelukt. Maar wat in het vat zit verzuurd niet en we zijn er zeker van dat we dit themanummer, dat over het Vredenhof gaat, eind april 2024 kunnen uitgeven en aan de leden kunnen versturen.

Wel is in november het **themanummer 2023** over Willem Dijk verschenen. Van 1884 tot zijn overlijden in 1904 was hij de zeer geziene leraar-directeur van de Zeevaartschool. In dit themanummer wordt de eerste kwart eeuw van zijn werkzame leven belicht. Er is tevens veel ruimte voor de historie van de tweemaster schoener Westerkwartier, waar hij als kapitein op voer. Ook zijn voor- en nageslacht komen ruim aan bod. Het is geschreven door zijn achterkleinkinderen Tom en Els Sandijck en Bernard Vegter.

Op 23 april is het boek **“Wierom yn de tiid”** gepresenteerd. Dit gebeurde tijdens een feestelijke gebeurtenis in het Koningshuis. Het boek is geschreven door Jan Holwerda en beschrijft winkels en bedrijven op Schiermonnikoog. Ooit telde het eiland veel bakkers, kruideniers, groenteboeren, slaggers en tientallen andere winkels en bedrijven. Van elk pand is de complete geschiedenis vastgelegd, met veel unieke en nog niet eerder gepubliceerde foto's.

In de periode juli – augustus stond 't Heer en Feer elke donderdagavond met een kraam op de **Strúnmarkt**. De kraam stond voor het Koningshuis, een strategische plek tussen de Langestreek en het Willemshof in.

Op 23 september lieten we ons zien op de Global Goals markt.

In november heeft 't Heer en Feer weer meegedaan met drie wandelingen ('Strandpalen', 'Walvisvaartwandeling' en 'In en om het dorp') tijdens de **November Wandelmaand** georganiseerd door de VVV. Ook werd het Koningshuis aangedaan tijdens de Martin van Waning-wandeling.

Op 5 december stonden de deuren van het Koningshuis open voor **Klozums** en gasten.

Ook op de kerstmarkt, die dit keer op 16 december in de Stag plaatsvond, had 't Heer en Feer een mooie plek met haar stand.

Op 2 december gaf Anne-Goaitske Breteler weer een lezing over de walvisvaart en werd de film "Walvis in Zicht!" nogmaals in het Koningshuis vertoond. Beide programmaonderdelen, de lezing en de vertoning van de film, waren tot twee keer goed verkocht.

Begin 2023 is er een 2^e scanner aangeschaft. Hiermee kan verdergegaan worden met het digitaliseren van de collectie.

Op de eerste verdieping van het Koningshuis is 1x per week de werkgroep **collectiebeheer** aan de slag om de bibliotheek en het archief verder in te richten en toegankelijk te maken. Verder zijn er regelmatig verzoeken voor archief- en/of bibliotheekbezoek. Dit kan alleen op afspraak en onder begeleiding van de collectiebeheerder. Het **depot** voor de opslag van objecten is ingericht. Er zijn diverse stellingkasten en dossierkasten geplaatst. Het categoriseren en opruimen is een doorgaand proces.

Daarnaast is er in 2023 weer een groot aantal waardevolle **schenkingen** verkregen. Deze worden vermeld in het tijdschrift en op de website.

In 2023 was het Koningshuis op donderdag, vrijdag en zaterdag van 15:00-17:30 uur geopend voor bezoekers. Drie **gastvrouwen en -heren** zijn dan present om bezoekers welkom te heten en hen rond te leiden in de expositie. De kracht van onze gastvrouwen en -heren is het menselijke contact met de bezoekers en het vertellen van verhalen bij de expositie. We hebben een totaal aantal van zo'n 4500 bezoekers gehad, gemiddeld bijna 29 per dag. Op 20 december was er een kerstborrel voor de vrijwilligers.

Ook dit jaar was de verkoop een belangrijke inkomstenbron, zowel via de webwinkel als in het Koningshuis. Er werden in totaal 1191 items verkocht. Zie ook het verslag van de winkel. Populaire artikelen zijn de ansichtkaarten, de jaarboeken, Wierom yn de tiid, films en tijdschriften.

In 2023 is de **ansichtkaarten-collectie** uitgebreid met een 1 nieuwe kaart. Een prachtige kaart van badende badgasten, geschilderd door Martin van Waning. Er werden in totaal 302 ansichtkaarten verkocht.

In de winkel in het Koningshuis wordt gebruik gemaakt van een kassasysteem op een iPad waarop de verkochte artikelen kunnen worden geselecteerd. Er kan zowel contant als met de pin worden afgerekend. Het programma op de iPad houdt ook de voorraad bij.

Er is een herdruk geweest van de taalrouteboekjes. Ze zijn wat opgefrist en de QR-code is mooi in beeld gebracht.

De **website** heeft in 2023 meer dan 30.293 bezoekers gehad, 3% meer dan het jaar daarvoor. Veel belangstelling was er voor berichten over het nieuwe fotoarchief, over de tijdschriften, het jaarboek en over het boek en de expositie Wierom yn de tiid. De voorpagina, de rubriek actueel en het fotoarchief worden het vaakst bekeken.

In 2023 groeide het **digitale filmarchief** gestaag door. Eind 2023 waren er 89 films beschikbaar in het filmarchief waarvan de meeste gemaakt door Dick Kool samen met Lina Kool-Aikema en Jan Holwerda. Ook de films van Pim Corver, die we door een schenking verkregen, zijn heel populair. Er is voor 211 films kijkrecht besteld. *Film 78*, *Schiermonnikoog kleurt oranje gemaakt door Tjitte Talsma, Jan Holwerda en Dick Kool* was met 18 keer, de meeste gevraagde.

Op 31 augustus is het Fotoarchief beschikbaar gekomen via de website. Hierop zijn toen 5700 ansichtkaarten en foto's beschikbaar gekomen. Het fotoarchief is inmiddels al 2567 keer bekeken.

Het bestuur is maandelijks bijeengekomen voor de bestuursvergaderingen.

Ondanks dat helaas een aantal leden zijn overleden in 2022, groeide het ledenbestand toch nog door aanmelding van nieuwe leden:

AANTAL LEDEN	eiland	wal	totaal
31-12-22	201	291	492
31-12-23	201	296	497

In het gastenboek is te lezen hoezeer bezoekers de toevoeging van het Koningshuis waarderen. De verhalen van de gastvrouwen en -heren maken een bezoek speciaal.

In het nieuwe jaar gaan we wisselen van expositie en gaan we verder met het digitaliseren en toegankelijk maken van de collectie naast alle 'reguliere' activiteiten.

Cultuur Historische Vereniging
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

Secretariaat: Nieuwestreek 1, 9166 LX Schiermonnikoog

Dank aan allen die zijn of haar steentje aan de vereniging heeft bijgedragen in 2023!